TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. spalio 25 d.*

„Apeliacinis skundas – Europos Sąjungos nuosavi ištekliai – Sprendimas 2007/436/EB – Finansinė valstybių narių atsakomybė – Tam tikrų importo muitų praradimas – Pareiga sumokėti Europos Komisijai sumą, atitinkančią prarastą sumą – Ieškinys dėl panaikinimo – Priimtinumas – Europos Komisijos raštas – „Akto, kurį galima ginčyti“ sąvoka“

Byloje C-599/15 P

dėl 2015 m. lapkričio 16 d. pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

Rumunija, atstovaujama R.-H. Radu, M. Chicu ir A. Wellman,

ieškovė,

palaikoma

Čekijos Respublikos, atstovaujamos M. Smolek, J. Vláčil ir T. Müller,

Vokietijos Federacinės Respublikos, atstovaujamos T. Henze ir K. Stranz,

Slovakijos Respublikos, atstovaujamos B. Ricziová,

įstojusių į apeliacinį procesą šalių,

dalyvaujant kitai proceso šaliai

Europos Komisijai, atstovaujamai G.-D. Balan, A. Caeiros, A. Tokár ir Z. Malůšková,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija)

kurį sudaro kolegijos pirmininkas T. von Danwitz, teisėjai C. Vajda, E. Juhász, K. Jürimäe (pranešėja) ir C. Lycourgos,

generalinė advokatė J. Kokott,

posėdžio sekretorius M. Aleksejev, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2017 m. kovo 23 d. posėdžiui,

* Proceso kalba: rumunų.

susipažinęs su 2017 m. birželio 8 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Apeliaciniu skundu Rumunija prašo panaikinti 2015 m. rugsėjo 14 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo nutartį *Rumunija / Komisija* (T-784/14, nepaskelbta Rink., EU:T:2015:659, toliau – skundžiama nutartis), kuria tas teismas kaip nepriimtiną atmetė jos ieškinį dėl Europos Komisijos Biudžeto generalinio direktorato sprendimo, tariamai išdėstyto 2014 m. rugsėjo 19 d. rašte BUDG/B/03MV D(2014) 3079038 (toliau – ginčijamas raštas), panaikinimo.

Teisinis pagrindas

Nuosavus išteklius reglamentuojantys teisės aktai

2 2000 m. rugsėjo 29 d. Tarybos sprendimą 2000/597/EB (Euratomas) dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos (OL L 253, 2000, p. 42; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 3 t., p. 200) nuo 2007 m. sausio 1 d. pakeitė 2007 m. birželio 7 d. Tarybos sprendimas 2007/436/EB (Euratomas) dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos (OL L 163, 2007, p. 17).

3 Pagal Sprendimo 2000/597 2 straipsnio 1 dalies b punktą ir Sprendimo 2007/436 2 straipsnio 1 dalies a punktą į Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą įskaitomus nuosavus išteklius sudaro, be kita ko, „bendrojo muitų tarifo muitai ir kiti muitai, kuriuos [Sąjungos] institucijos yra nustačiusios arba nustatys prekybai su ES narėmis nesančiomis valstybėmis“ (toliau – nuosavi ištekliai).

4 Pagal 2000 m. gegužės 22 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000, įgyvendinančio Sprendimą 2007/436 (OL L 130, 2000, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių kalba, 1 sk., 3 t., p. 169), iš dalies pakeisto 2009 m. sausio 26 d. Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 105/2009 (OL L 36, 2009, p. 1) (toliau – Reglamentas Nr. 1150/2000), 2 straipsnio 1 dalį Sąjungai priklausanti nuosavų išteklių suma nustatoma iš karto, kai įvykdomos muitinės taisyklėse nustatytos minėtų sumų įskaitymo į sąskaitas ir skolininko informavimo sąlygos.

5 Reglamento Nr. 1150/2000 9 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nustatyta:

„10 straipsnyje nustatyta tvarka kiekviena valstybė narė nuosavus išteklius sumoka į sąskaitą, Komisijos vardu atidarytą Iždе arba savo paskirtoje įstaigoje.“

6 Pagal šio reglamento 10 straipsnio 1 dalį nuosavi ištekliai mokami ne vėliau kaip pirmąją darbo dieną po devynioliktos antrojo mėnesio, einančio po mėnesio, per kurį pagal šio reglamento 2 straipsnį buvo nustatyta priklausanti mokėti suma, dienos.

7 Pagal Reglamento Nr. 1150/2000 11 straipsnio 1 dalį bet kokio uždelsimo įmokėti į šio reglamento 9 straipsnio 1 dalyje minėtą sąskaitą atveju atitinkamos valstybės narės turi mokėti palūkanas.

Bendrojo Teismo procedūros reglamentas

8 Bendrojo Teismo procedūros reglamento 130 straipsnyje nurodyta:

„1. Jeigu atsakovas į Bendrąjį Teismą kreipiasi su prašymu priimti sprendimą dėl nepriimtinumo arba kompetencijos nebuvimo nepradėjus bylos nagrinėti iš esmės, savo prašymą jis pateikia atskiru dokumentu per 81 straipsnyje nustatytą terminą.

<…>

7. Bendrasis Teismas kuo greičiau priima sprendimą dėl prašymo arba, jeigu tai pateisinama dėl ypatingų aplinkybių, nurodo, kad dėl jo bus sprendžiama nagrinėjant bylą iš esmės. <…>

8. Jeigu Bendrasis Teismas atmeta prašymą arba nurodo, kad dėl jo bus sprendžiama nagrinėjant bylą iš esmės, pirmininkas nustato naujus terminus paskesniems veiksmams byloje.“

Ginčo aplinkybės

9 Ginčijamu raštu Europos Komisijos Biudžeto generalinio direktorato Nuosavų išteklių ir finansinio programavimo direktorato direktorius (toliau – direktorius) priminė, kad 2010 m. balandžio mėn. Vokietijos institucijos paprašė Komisijos pagal 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, 1992, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių kalba, 2 sk., 4 t., p. 307), 239 straipsnį nuspręsti, ar buvo pagrįstai atsisakyta išieškoti importo muitus, kiek tai susiję su Vokietijos bendrove, kuri kaip tranzito procedūros vykdytoja 2006 ir 2007 m. savo klientų vardu pateikė kelias deklaracijas dėl taikant išorinio tranzito procedūrą į kitą valstybę narę vežti skirtų prekių; toje valstybėje narėje atliktas tyrimas parodė, kad prekės nebuvo pateiktos paskirties muitinei.

10 Direktorius priminė, kad 2012 m. sausio 5 d. Sprendimu C (2011) 9750 *final* (byla REM 03/2010) Komisija konstatavo, jog buvo pagrįstai atsisakyta išieškoti importo muitus. Komisija pažymėjo, kad tranzito operacijos buvo užbaigtos nepagrįstai dėl nesąžiningų veiksmų, kuriuos logiškai galima paaiškinti tik aktyviu vieno iš atitinkamos valstybės narės paskirties muitinės įstaigos darbuotojo bendrininkavimu arba netinkamu šios muitinės įstaigos darbo organizavimu, dėl kurio trečiajam asmeniui buvo sudarytos sąlygos prieiti prie naujosios kompiuterizuotos tranzito sistemos (NCTS).

11 Direktorius taip pat iš esmės nurodė, kad Vokietijos institucijos dėl tų pačių priežasčių atsisakė išieškoti muitus kitoje byloje.

12 Ginčijamame rašte direktorius nurodė, kad, Komisijos tarnybų nuomone, Rumunija laikoma finansiškai atsakinga, nes patvirtinimas, kad išvykimo muitinės įstaigai Vokietijoje grąžinami tranzito dokumentai sutvarkyti, neleido Vokietijos institucijoms pritaikyti muitų, kurie yra tradiciniai nuosavi ištekliai, ar jų susigrąžinti. Jis paaiškino, kad, nors Rumunija neturi pareigos pritaikyti už importą Sąjungos viduje apskaičiuotus muitus, valstybė narė lieka finansiškai atsakinga už nuosavų išteklių praradimą, jeigu jos institucijos arba atstovai padaro klaidų arba veikia nesąžiningai.

13 Toliau direktorius pažymėjo, kad Rumunijos institucijos negalėjo garantuoti, jog Sąjungos teisės nuostatos muitinės srityje buvo taikytos teisingai. Šio netinkamo Sąjungos teisės taikymo rezultatas yra tradicinių nuosavų išteklių praradimas, nes Vokietijos institucijos negalėjo surinkti muitų ir perduoti jų Komisijai. Tuo remdamasis direktorius padarė išvadą, kad Rumunija turi kompensuoti Sąjungos biudžetui taip padarytus nuostolius. Šiuo klausimu jis pagal analogiją rėmėsi 2010 m. liepos 8 d. Sprendimo *Komisija / Italija* (C-334/08, EU:C:2010:414) 44 punktu.

14 Direktorius iš esmės paaiškino, kad galimas Rumunijos atsisakymas perduoti šiuos tradicinius nuosavus išteklius prieštarautų valstybių narių lojalaus bendradarbiavimo Sąjungoje principui ir sudarytų kliūčių tinkamai veikti nuosavų išteklių sistemai.

15 Todėl jis paragino Rumunijos institucijas pervesti Komisijai 14 883,79 EUR dydžio nuosavų išteklių bruto sumą, iš kurios reikia atskaityti 25 proc. surinkimo išlaidoms padengti, ne vėliau kaip pirmąją darbo dieną po devynioliktos antrojo mėnesio, einančio po mėnesio, kurį buvo išsiųstas ginčijamas raštas, dienos. Jis pridūrė, kad už bet kokį delsimą reikės mokėti palūkanas pagal Reglamento Nr. 1150/2000 11 straipsnį.

Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiama nutartis

16 2014 m. lapkričio 28 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo Rumunijos ieškinį, kuriuo ji prašė panaikinti sprendimą, kaip ji pati teigė, esantį ginčijamame rašte.

17 Atskiru dokumentu (jį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2015 m. kovo 13 d.) Komisija pareiškė nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą pagal 1991 m. gegužės 2 d. Bendrojo Teismo procedūros reglamento 114 straipsnio 1 dalį. Šis prieštaravimas buvo grindžiamas akto, dėl kurio galima pareikšti ieškinį dėl panaikinimo, nebuvimu.

18 Rumunija pateikė savo pastabas dėl šio nepriimtinumu grindžiamo prieštaravimo.

19 Aktais (juos Bendrojo Teismo kanceliarija gavo atitinkamai 2015 m. kovo 23 d. ir balandžio 10 d.) Slovakijos Respublika ir Vokietijos Federacinė Respublika paprašė leisti įstoti į bylą palaikyti Rumunijos reikalavimų.

20 Skundžiama nutartimi Bendrasis Teismas išsprendė klausimą dėl Komisijos pateikto nepriimtinumu grindžiamo prieštaravimo pagal savo Procedūros reglamento 130 straipsnį.

21 Siekdamas nustatyti, ar ginčijamas raštas gali būti ginčijamas, Bendrasis Teismas skundžiamos nutarties 23–33 ir 35 punktuose išnagrinėjo įgaliojimų nustatyti nuosavus išteklius paskirstymo Komisijai ir valstybėms narėms klausimą pagal Sprendimo 2007/436 ir Reglamento Nr. 1150/2000 nuostatas. Skundžiamos nutarties 37 punkte jis padarė išvadą: kadangi nėra teisės nuostatos, pagal kurią Komisijai būtų suteikta teisė priimti aktą, įpareigojantį valstybę narę pateikti nuosavus išteklius, ginčijami raštai turi būti laikomi esančiais informatyvaus pobūdžio ir Rumunijai skirtais paprastais raginimais.

22 Skundžiamos nutarties 38–40 punktuose Bendrasis Teismas nurodė, kad šiame rašte išreikšta Komisijos nuomonė nesaisto nacionalinių institucijų, o tos nutarties 41–43 punktuose pažymėjo, kad, būdama ne daugiau nei motyvuota nuomonė, išreikšta ikiteisminiame įsipareigojimų neįvykdymo procedūros etape, ji negali būti aktas, kurį galima ginčyti.

23 Galiausiai Bendrasis Teismas atmetė Rumunijos pateiktus argumentus. Konkrečiai skundžiamos nutarties 50 ir 51 punktuose jis kaip netinkamus atmetė argumentus, kad ginčijamas raštas neturi teisinio pagrindo, nes šie argumentai susiję su šio rašto turinio pagrįstumu. Be to, tos nutarties 52–56 punktuose Bendrasis Teismas atsakė į argumentus, susijusius su teisinio netikrumo situacija, kurioje yra ši valstybė, kiek tai susiję su jai tenkančiomis pareigomis ir finansine rizika, taip pat į argumentus, susijusius su veiksminga teismine gynyba ir grėsme, kad reikės mokėti nemažas palūkanas.

24 Atsižvelgęs į šias aplinkybes, Bendrasis Teismas patenkino Komisijos pareikštą nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą, atmetė Rumunijos ieškinį kaip nepriimtiną, nes jis buvo pareikštas dėl akto, kurio negalima ginčyti, ir nepriėmė sprendimo dėl Vokietijos Federacinės Respublikos ir Slovakijos Respublikos prašymų leisti įstoti į bylą.

Apeliacinio proceso šalių reikalavimai

25 Apeliaciniu skundu Rumunija Teisingumo Teismo prašo:

– pripažinti apeliacinį skundą priimtinu, panaikinti visą skundžiamą nutartį ir iš naujo priimti sprendimą dėl ieškinio dėl panaikinimo pripažįstant jį priimtinu ir panaikinant ginčijamą raštą;

– nepatenkinus pirmojo reikalavimo, pripažinti apeliacinį skundą priimtinu, panaikinti visą skundžiamą nutartį ir grąžinti bylą Bendrajam Teismui, kad šis pripažintų ieškinį priimtinu ir panaikintų ginčijamą raštą, ir

– priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

26 Atsiliepime į apeliacinį skundą Komisija Teisingumo Teismo prašo:

– atmesti apeliacinį skundą ir

– priteisti iš Rumunijos bylinėjimosi išlaidas.

27 Savo įstojimo į bylą paaiškinimuose Čekijos Respublika, Vokietijos Federacinė Respublika ir Slovakijos Respublika Teisingumo Teismo iš esmės prašo patenkinti apeliacinį skundą.

Dėl apeliacinio skundo

Šalių argumentai

28 Grįsdama savo apeliacinį skundą Rumunija nurodo du pagrindus.

29 Pirmajame pagrinde Rumunija priekaištauja Bendrajam Teismui, kad šis neatsižvelgė į savo Procedūros reglamento 130 straipsnio 7 ir 8 dalis, nes sprendimą dėl Komisijos pateikto nepriimtinumu grindžiamo prieštaravimo priėmė nepradėjęs bylos nagrinėjimo iš esmės.

30 Viena vertus, Rumunija pažymi, kad savo pastabose dėl nepriimtinumu grindžiamo prieštaravimo prašė spręsti dėl jo nagrinėjant bylą iš esmės. Bendrasis Teismas, kuris pagal minėtas nuostatas turi išnagrinėti, ar ypatingos aplinkybės tai pateisina, ir, jeigu taip yra, spręsti dėl minėto prieštaravimo nagrinėjant bylą iš esmės, nagrinėjamu atveju nemotyvavo savo sprendimo nespręsti dėl to prieštaravimo nagrinėjant bylą iš esmės.

31 Kita vertus, Rumunija mano, kad nors Bendrasis Teismas atsisakė spręsti dėl nepriimtinumu grindžiamo prieštaravimo nagrinėjant bylą iš esmės, skundžiamos nutarties 29–51 punktuose jis faktiškai atliko su bylos esme susijusius vertinimus. Iš tiesų, remdamasis klaidinga prielaida, kad turi būti taikomi tradicinius nuosavus išteklius reglamentuojantys teisės aktai, jis išsakė savo poziciją dėl ginčijamame rašte nurodytos piniginės prievolės pobūdžio ir pagrindo. Bendrajame Teisme Rumunija tvirtino, kad ginčijamas raštas sukelia teisines pasekmes būtent dėl to, jog pagal Sąjungos teisę valstybei narei nepriskiriama finansinė atsakomybė už tradicinių nuosavų išteklių praradimą, patirtą

kitoje valstybėje narėje. Rumunijos teigimu, Bendrasis Teismas klaidingai atsisakė atsižvelgti į šiuos argumentus ir skundžiamos nutarties 51 punkte juos atmetė kaip netinkamus, nes jie susiję su šio rašto turinio pagrįstumu.

32 Rumunija priduria, kad šis pažeidimas pažeidė jos interesus, nes dėl to, kad nebuvo teisminių ginčų ir kad Bendrojo Teismo atliktas vertinimas grindžiamas keliomis teisės klaidomis, kurių buvo galima išvengti organizuojant ginčus dėl bylos esmės, buvo pažeista jos teisė į teisingą procesą.

33 Antrajame pagrinde Rumunija iš esmės teigia, kad atliekant reikalaujamos sumos ir ginčijamame rašte nurodytų pareigų pobūdžio analizę padaryta teisės klaida, nes Bendrasis Teismas klaidingai laikė šią sumą „tradiciniais nuosavais ištekliais“ ir taikė su jais susijusius teisės aktus ir jurisprudenciją. Iš tiesų šie teisės aktai skirti reglamentuoti tik tiesioginę finansinę valstybės narės muitinės institucijų atsakomybę. Tačiau šie teisės aktai nesusiję su šioje byloje nagrinėjamu kitos valstybės narės, kuri niekuomet nebuvo atsakinga už nagrinėjamų muitų įvertinimą ir surinkimą, galimos finansinės atsakomybės atveju. Todėl minėtu raštu Rumunijai nustatyta nauja pareiga, kuri nekyla pagal Sąjungos teisę. Remdamasis tik teisės aktais tradicinių nuosavų išteklių srityje ir susijusia jurisprudencija, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, ignoravo specifines konkretaus atvejo aplinkybes ir neatsakė į argumentus, grindžiamus minėtos pareigos naujumu.

34 Ši teisės klaida turėjo įtakos tiek Komisijos kompetencijos, tiek ginčijamo rašto analizei, kurią Bendrasis Teismas atliko pagal teisės aktus tradicinių nuosavų išteklių srityje. Be to, Bendrasis Teismas neatsižvelgė į suformuotą jurisprudenciją ieškinių dėl panaikinimo srityje, nes neišreiškė savo pozicijos dėl ginčijamo rašto turinio ir priėmimo aplinkybių ir rėmėsi tik Komisijos kompetencijos analize. Taip jis pažeidė veiksmingos teisminės gynybos principą.

35 Papildomai Rumunija nurodo, kad skundžiamos nutarties motyvai yra prieštaringi, nes tos nutarties 29 punkte Bendrasis Teismas valstybėms narėms pripažino diskreciją nustatyti, ar egzistuoja tradicinių nuosavų išteklių praradimas ir pareiga pervesti tokius išteklius, nors iš, be kita ko, minėtos nutarties 24 ir 25 punktų matyti, kad valstybės narės turi nustatyti šiuos išteklius nuo tada, kai įvykdomos Sprendime 2007/436 ir Reglamente Nr. 1150/2000 numatytos sąlygos.

36 Rumunija taip pat tvirtina, kad sąlyginio pateikimo mechanizmas nagrinėjamu atveju netaikomas. Iš tiesų jis buvo sukurtas tradicinių nuosavų išteklių srityje. Bet kuriuo atveju reikia, kad egzistuotų pareiga, nuo kurios valstybės narės institucijos galėtų būti atleistos, ir jis susijęs tik su situacijomis, kai egzistuoja su nurodytos skolos pateisinimu susijęs ginčas. Šiomis aplinkybėmis ji atkreipia dėmesį į tai, kad valstybei narei kyla grėsmė, jog ji nemokėjimo atveju privalės mokėti palūkanas, ir pažymi grėsmę, kad sąlyginis mokėjimas tampa galutinis tuo atveju, jei ginčas neišsprendžiamas iš esmės pareiškus ieškinį dėl panaikinimo, arba tuomet, kai Komisija nepareiškia ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo.

37 Komisija ginčija visų šių argumentų pagrįstumą.

38 Atsakydama į Rumunijos nurodytą pirmąjį pagrindą Komisija nurodo, kad, atsižvelgiant į ginčijamo rašto, kuriame Rumunija laikoma finansiškai atsakinga už tradicinių nuosavų išteklių praradimą, turinį, Bendrasis Teismas pagrįstai išnagrinėjo Komisijos įgaliojimus pagal tradicinius nuosavus išteklius reglamentuojančias taisykles. Jos teigimu, jis išnagrinėjo šio rašto turinį ir šios srities teisės aktų kontekstą tik ieškinio priimtinumo požiūriu ir nenagrinėjo bylos iš esmės. Nei minėto rašto, kuriame Komisija tik paminėjo tam tikrus faktus ir pareiškė savo nuomonę dėl jų pasekmių nuosavų išteklių srityje, ragindama Rumunijos institucijas pervesti tam tikrą sumą, turinys, nei Komisijai suteikti įgaliojimai neleidžia konstatuoti, kad šis raštas sukelia privalomas teisines pasekmes. Galiausiai, priešingai, nei tvirtina Rumunija, Bendrasis Teismas nekvalifikavo ginčijamu „raštu Rumunijai priskirtų pareigų pobūd[žio]“, nes aiškiai nusprendė, kad šis raštas yra šiai valstybei narei skirtas paprastas raginimas ir juo nesiekiama sukelti teisinių pasekmių.

39 Atsakydama į antrąjį pagrindą, Komisija iš esmės pažymėjo, kad, atsižvelgdamas į tai, jog neturi jurisdikcijos tradicinių nuosavų išteklių srityje, ir išanalizavęs ginčijamo rašto turinį ir kontekstą, Bendrasis Teismas pagrįstai nusprendė, kad šis raštas nepriklauso prie aktų, kuriuos galima ginčyti, kategorijos. Jos teigimu, Bendrasis Teismas nekvalifikavo sumos, mokėtinos kaip tradiciniai nuosavi ištekliai, ir pareigų, kurios Rumunijai buvo nustatytos ginčijamu raštu, nenagrinėjo klausimo, ar ši valstybė narė turi pervesti nagrinėjamą sumą, ir dėl to neatliko bylos vertinimo iš esmės.

40 Be to, įgaliojimų priimti privalomus sprendimus nuosavų išteklių srityje nebuvimą patvirtina tai, kad Taryba atmetė Reglamento Nr. 1150/2000 17 straipsnio pakeitimo pasiūlymą, kuriuo Komisijai būtų buvę suteikti įgaliojimai išnagrinėti bylą ir priimti tinkamai motyvuotą sprendimą, jeigu nustatytų muitų suma viršija 50 000 EUR.

41 Be to, net padarius prielaidą, kad ginčijamas raštas nesusijęs su nuosavų išteklių pateikimu, jis nesukelia privalomų teisinių pasekmių, nes nėra atitinkamo teisinio pagrindo.

42 Dėl skundžiamos nutarties 29 punkto Komisija mano, kad, atsižvelgiant į tos nutarties 24–28 punktuose Bendrojo Teismo primintą suformuotą jurisprudenciją, šis punktas turi būti suprantamas kaip reiškiantis, kad pagal Reglamento Nr. 1150/2000 17 straipsnio 2 dalį valstybės narės turi teisę pripažinti, jog tam tikros nustatytos muitų sumos yra neatgautinos. Šio reglamento 17 straipsnyje numatytas valstybių narių ir Komisijos keitimosi informacija mechanizmas tais atvejais, kai neįmanoma išieškoti nuosavų išteklių. Nors ji gali pateikti pastabas valstybei narei, tačiau neturi jokių įgaliojimų priimti privalomų aktų, kuriais nustatomos mokėtinų nuosavų išteklių sumos; išsiskyrus jos ir valstybės narės požiūriams, klausimą turi išspręsti Teisingumo Teismas nagrinėdamas ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo.

43 Dėl veiksmingos teisminės gynybos, grėsmės, kad atitinkamai valstybei reikės mokėti palūkanas, ir sąlyginio mokėjimo Komisija iš esmės mano, kad skundžiamos nutarties 54–56 punktuose nepadaryta jokios teisės klaidos. Konkrečiai, ji pažymi, kad galimybė atlikti sąlyginį mokėjimą leidžia valstybei narei išvengti grėsmės, jog nemokėjimo atveju ji privalės mokėti palūkanas, kad valstybės narės pagal Reglamento Nr. 1150/2000 2 straipsnio 4 dalį ir 8 straipsnį turi galimybę susigrąžinti kaip sąlyginį mokėjimą pervestas lėšas ir kad sąlyginis mokėjimas neskirtas tam, kad būtų garantuota teisė į veiksmingą teisminę gynybą. Be to, grėsmė, kad gali tekti mokėti palūkanas, susijusi su pareigos pateikti nuosavus išteklius neįvykdymu, o ne su ginčijamu raštu, kuriame pateiktas toks raginimas. Pareiga mokėti palūkanas kyla tiesiogiai iš Reglamento Nr. 1150/2000 11 straipsnio.

44 Čekijos Respublika, Vokietijos Federacinė Respublika ir Slovakijos Respublika mano, kad antrajam pagrindui turi būti pritarta. Šios valstybės narės argumentų dėl Rumunijos nurodyto pirmojo pagrindo nepateikė.

Teisingumo Teismo vertinimas

45 Dviem pagrindais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, Rumunija iš esmės priekaištauja, kad Bendrasis Teismas atliko galimybės ginčyti ginčijamą raštą vertinimą atsižvelgdamas į vienintelį Komisijos įgaliojimų kriterijų pagal Sprendimą 2007/436 ir Reglamentą Nr. 1150/2000, nors sprendimas ir reglamentas buvo netaikytini, ir atliko tai nespręsdamas dėl Komisijos pareikšto nepriimtinumu grindžiamo prieštaravimo nagrinėjant bylą iš esmės.

46 Pirma, primintina, kad pagal jurisprudenciją Bendrasis Teismas turi įvertinti, ar geras teisingumo vykdymas pateisina tai, kad dėl nepriimtinumu grindžiamo prieštaravimo būtų nuspręsta nedelsiant, ar dėl jo būtų sprendžiama nagrinėjant bylą iš esmės (šiuo klausimu žr. 1991 m. vasario 27 d. Nutarties *Bocos Viciano / Komisija*, C-126/90 P, EU:C:1991:83, 6 punktą). Spręsti nagrinėjant bylą iš esmės

nereikia, jeigu prieštaravimo vertinimas nepriklauso nuo ieškovo nurodytų pagrindų, susijusių su bylos esme, vertinimo (2006 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Reynolds Tobacco ir kt. / Komisija*, C-131/03 P, EU:C:2006:541, 95 punktas).

47 Antra, iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad „aktai, kuriuos galima ginčyti“, kaip jie suprantami pagal SESV 263 straipsnį, yra bet kokios Sąjungos institucijų priimtos nuostatos, nepriklausomai nuo jų formos, kuriomis siekiama sukelti privalomų teisinių pasekmių (2014 m. vasario 13 d. Sprendimo *Vengrija / Komisija*, C-31/13 P, EU:C:2014:70, 54 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

48 Siekiant nustatyti, ar ginčijamas aktas sukelia tokias pasekmes, reikia remtis jo esme (2000 m. birželio 22 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Nyderlandai / Komisija*, C-147/96, EU:C:2000:335, 27 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija). Šios pasekmės turi būti vertinamos remiantis objektyviais kriterijais, pavyzdžiui, to akto turiniu, prireikus atsižvelgiant į jo priėmimo aplinkybes ir jį priėmusios institucijos įgaliojimus (2014 m. vasario 13 d. Sprendimo *Vengrija / Komisija*, C-31/13 P, EU:C:2014:70, 55 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

49 Skundžiamoje nutartyje Bendrasis Teismas išsprendė klausimą dėl Komisijos pateikto nepriimtinumu grindžiamo prieštaravimo, nepradėjęs ginčų dėl bylos esmės. Kaip nurodyta šio sprendimo 21 ir 22 punktuose, išnagrinėjęs įgaliojimų nustatyti nuosavus išteklius paskirstymo Komisijai ir valstybėms narėms klausimą pagal Sprendimo 2007/436 ir Reglamento Nr. 1150/2000 nuostatas, Bendrasis Teismas minėtos nutarties 37 punkte padarė išvadą: kadangi nėra teisės nuostatos, pagal kurią Komisijai būtų suteikta teisė priimti aktą, kuriuo valstybė narė įpareigojama pateikti nuosavus išteklius, ginčijamas raštas turi būti laikomas esančiu informatyvaus pobūdžio ir Rumunijai skirtu paprastu raginimu.

50 Šiuo klausimu Bendrasis Teismas nurodė, kad Komisijos nuomonė, kaip antai išreikšta šiame rašte, nesaisto nacionalinių institucijų ir kad, būdama ne daugiau nei motyvuota nuomonė, išreikšta ikiteisminiame įsipareigojimų neįvykdymo procedūros etape, ji negali būti aktas, kurį galima ginčyti.

51 Žinoma, pirmiausia atrodo, kad Bendrasis Teismas savo vertinimą dėl galimybės ginčyti ginčijamą raštą iš esmės parėmė Komisijos įgaliojimų nagrinėjimu pagal Sprendimo 2007/436 ir Reglamento Nr. 1150/2000 nuostatas. Tai darydamas, jis, priešingai, nei teigia Rumunija, nei įvertino reikalaujamų lėšų pobūdį, nei laikė šias lėšas „nuosavais ištekliais“.

52 Skundžiamoje nutartyje Bendrasis Teismas tik abstrakčiai paaiškino pareigas ir įgaliojimus, kuriuos turi atitinkamai valstybės narės ir Komisija Sąjungos nuosavų išteklių srityje. Kadangi, kaip matyti iš skundžiamos nutarties 1–7 punktų, Komisija išsiuntė ginčijamą raštą šioje srityje, Bendrasis Teismas, nepadarydamas teisės klaidos, galėjo įvertinti minėtas pareigas ir įgaliojimus pagal nuosavus išteklius reglamentuojančias teisės normas, siekdamas vien išnagrinėti, ar šis raštas gali būti ginčijamas, ir neliesdamas su pagrįstumu susijusio šių teisės normų taikymo nagrinėjamu atveju ir nagrinėjamos sumos kvalifikavimo klausimo.

53 Be to, manytina, kad šiomis aplinkybėmis Bendrasis Teismas skundžiamos nutarties 51 punkte taip pat pagrįstai, priėmęs sprendimą dėl Komisijos pateikto nepriimtinumu grindžiamo prieštaravimo nuspręsti ne nagrinėjant bylą iš esmės, kaip netinkamus atmetė Rumunijos pateiktus argumentus, susijusius su ginčijamo rašto turinio pagrįstumu.

54 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta šio sprendimo 59–66 punktuose, visų pirma į aplinkybes, kuriomis ginčijamas raštas buvo išsiųstas, minėti Rumunijos argumentai, kuriais siekiama įrodyti, kad ginčijamu raštu šiai valstybei narei buvo nustatyta nauja, nuosavus išteklius reglamentuojančiose teisės normose nenumatyta pareiga, turi būti atmesti kaip netinkami.

55 Galiausiai vis dėlto pažymėtina, kad, kaip teisingai teigia Rumunija, Bendrasis Teismas, priešingai, nei reikalaujama pagal šio sprendimo 48 punkte primintą jurisprudenciją, tik išnagrinėjo akto autoriaus įgaliojimus net neatlikęs paties ginčijamo rašto turinio analizės.

56 Todėl Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą.

57 Vis dėlto primintina, kad jeigu iš Bendrojo Teismo sprendimo motyvų matyti Sąjungos teisės pažeidimas, bet rezoliucinė dalis pagrindžiama kitais teisiniais motyvais, dėl tokio pažeidimo tas sprendimas negali būti naikinamas – reikia pakeisti motyvus (šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *Komisija ir kt. / Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P ir C-595/10 P, EU:C:2013:518, 150 punktą ir 2015 m. kovo 5 d. Sprendimo *Komisija ir kt. / Versalis ir kt.*, C-93/13 P ir C-123/13 P, EU:C:2015:150, 102 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

58 Taip yra nagrinėjamu atveju.

59 Atsižvelgiant į šio sprendimo 47 ir 48 punktuose primintą jurisprudenciją, iš ginčijamo rašto turinio analizės, atsižvelgiant į jo išsiuntimo aplinkybes ir Komisijos įgaliojimus, matyti, kad šis raštas negali būti laikomas „aktu, kurį galima ginčyti“.

60 Pirma, dėl minėto rašto turinio pažymėtina, kad, priminęs faktines nagrinėjamo atvejo aplinkybes, direktorius jame išreiškė šio direktorato požiūrį, kad Rumunija laikoma atsakinga už Vokietijoje susidariusį nuosavų išteklių praradimą. Jis manė, kad Rumunija turi kompensuoti šiuos praradimus ir kad jeigu ji atsisakytų pateikti šią sumą, ji pažeistų lojalaus bendradarbiavimo principą ir sukeltų grėsmę tinkamam nuosavų išteklių sistemos veikimui. Atsižvelgdamas į šias aplinkybes, jis paragino pervesti sumą, kuri atitinka šiuos praradimus, ir nurodė, kad nesumokėjus iki šiame rašte nurodyto termino reikės mokėti palūkanas pagal Reglamento Nr. 1150/2000 11 straipsnį.

61 Iš šio priminimo matyti, kad ginčijamu raštu Komisija iš esmės išreiškė Rumunijai savo poziciją dėl teisinių pasekmių, susijusių su Vokietijoje susidariusiu nuosavų išteklių praradimu, ir dėl pareigų, kurios, jos nuomone, iš to kyla Rumunijai. Atsižvelgdama į šią nuomonę, ji paragino šią valstybę narę pateikti atitinkamą sumą.

62 Manytina, kad nei paprastas teisinės nuomonės pateikimas, nei paprastas raginimas pateikti atitinkamą sumą negali sukelti teisinių pasekmių.

63 Vien tai, kad ginčijamame rašte nustatytas šios sumos pateikimo terminas ir nurodyta, kad dėl delsimo gali reikėti mokėti palūkanas, atsižvelgiant į bendrą šio rašto kontekstą neleidžia manyti, kad Komisija, užuot išreiškusi savo nuomonę, ketino priimti aktą, sukeliantį privalomas teisines pasekmes, taigi ketino suteikti minėtam raštui akto, kurį galima ginčyti, pobūdį.

64 Antra, dėl konteksto pažymėtina, kad per teismo posėdį Komisija pabrėžė, o Rumunija ir į bylą įstojusios valstybės narės to neginčijo, kad tokių raštų, kaip ginčijamas raštas, išsiuntimas yra įprasta šios institucijos praktika, skirta neformalioms diskusijoms apie tai, ar valstybė narė laikosi Sąjungos teisės, inicijuoti; po šių diskusijų galėtų būti pradėtas ikiteisminis įsipareigojimų neįvykdymo procedūros etapas. Šis kontekstas atsispindi ginčijamame rašte, kuriame aiškiai nurodytos priežastys, dėl kurių Komisija mano, kad Rumunija galėtų būti neįvykdžiusi įsipareigojimų pagal Sąjungos teisę. Be to, iš ieškinio, kurį ji pareiškė Bendrajame Teisme, vienareikšmiškai matyti, kad ji žinojo šį kontekstą ir kad Komisijos ketinimas užmegzti neoficialius kontaktus buvo gerai suprastas.

65 Iš jurisprudencijos matyti, kad, atsižvelgiant į Komisijos diskreciją pradėti procedūrą dėl įsipareigojimų neįvykdymo, motyvuota nuomonė negali sukelti privalomų teisinių pasekmių (šiuo klausimu žr. 1998 m. rugsėjo 29 d. Sprendimo *Komisija / Vokietija*, C-191/95, EU:C:1998:441, 46 punktą ir jame

nurodytą jurisprudenciją). Tai *a fortiori* galioja raštams, kurie, kaip ir ginčijamas raštas, gali būti laikomi paprasčiausiu neoficialiu kontaktų užmezgimu prieš pradedant ikiteisminį įsipareigojimų neįvykdymo procedūros etapą.

66 Trečia, dėl Komisijos įgaliojimų šalys sutaria, kad ši institucija bet kuriuo atveju neturi jokios kompetencijos priimti privalomus aktus, kuriais valstybei narei būtų nurodoma pateikti tokią sumą, kaip nagrinėjama šioje byloje. Viena vertus, net darant prielaidą, kad, kaip pažymėjo Rumunija, ši suma negali būti laikoma „nuosavais ištekliais“, Komisija Teisingumo Teisme nurodė, kad negali būti nustatytas joks teisinis pagrindas priimti privalomą aktą. Kita vertus, darant prielaidą, kad minėta suma turi būti laikoma „nuosavais ištekliais“, pažymėtina, kad Komisijos argumentui, jog jai jokių įgaliojimų priimti sprendimus nesuteikiama nei Sprendimu 2007/436, nei Reglamentu Nr. 1150/2000, Rumunija neprieštaravo.

67 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad ginčijamas raštas nėra „aktas, kurį galima ginčyti“, kaip jis suprantamas pagal SESV 263 straipsnį, ir nėra būtina spręsti su pagrįstumu susijusį Sprendimo 2007/436 ir Reglamento Nr. 1150/2000 taikymo ir reikalaujamos sumos teisinio kvalifikavimo klausimą.

68 Šios išvados nepaneigia argumentai, kuriuos Rumunija grindžia teise į veiksmingą teisminę gynybą, teisinio netikrumo situacija ir šiai valstybei narei tenkančia finansine rizika. Nors su privalomomis teisinėmis pasekmėmis susijusi sąlyga turi būti aiškinama atsižvelgiant į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnio pirmoje pastraipoje užtikrinamą teisę į veiksmingą teisminę gynybą, pakanka priminti, kad šia teise nesiekiama pakeisti Sutartyse numatytos teisminės kontrolės sistemos, būtent taisyklių dėl tiesiogiai Sąjungos teismui pareikštų ieškinių priimtinumo, kaip matyti ir iš su šiuo 47 straipsniu susijusių paaiškinimų, į kuriuos pagal ESS 6 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą ir šios chartijos 52 straipsnio 7 dalį reikia atsižvelgti aiškinant minėtą sąlygą (2013 m. spalio 3 d. Sprendimo *Inuit Tapiriit Kanatami ir kt. / Parlamentas ir Taryba*, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 97 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija). Todėl sąvoką „aktas, kurį galima ginčyti“ aiškinant pagal minėtą 47 straipsnį ši sąlyga negali būti atmetama neviršijus Sutartimi Sąjungos teismams suteiktų įgaliojimų (pagal analogiją žr. 2006 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Reynolds Tobacco ir kt. / Komisija*, C-131/03 P, EU:C:2006:541, 81 punktą ir 2012 m. gegužės 14 d. Nutarties *Sepracor Pharmaceuticals (Ireland) / Komisija*, C-477/11 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2012:292, 54 punktą).

69 Taigi skundžiamos nutarties rezoliucinė dalis yra pagrįsta tiek, kiek joje kaip nepriimtinas atmestas Rumunijos pareikštas ieškinys, dėl to atmestinas pirmasis ir antrasis pagrindai ir nereikia vertinti argumentų, susijusių su tariamu motyvų, esančių skundžiamos nutarties 24, 25 ir 29 punktuose, prieštaringumu ir sąlyginio pateikimo mechanizmo taikytinumu. Todėl atmestinas visas apeliacinis skundas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

70 Pagal Procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal šio reglamento 184 straipsnio 1 dalį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė.

71 Kadangi Komisija reikalavo priteisti iš Rumunijos bylinėjimosi išlaidas, o ši pralaimėjo bylą, ji turi padengti ne tik savo, bet ir Komisijos patirtas bylinėjimosi išlaidas.

72 Procedūros reglamento 140 straipsnio 1 dalyje, taip pat taikomoje apeliaciniam procesui pagal šio reglamento 184 straipsnio 1 dalį, numatyta, kad į bylą įstojusios valstybės narės ir institucijos padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

73 Todėl Čekijos Respublika, Vokietijos Federacinė Respublika ir Slovakijos Respublika padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

1. **Atmesti apeliacinį skundą.**

2. **Nustatyti, kad Rumunija padengia savo pačios ir Europos Komisijos patirtas bylinėjimosi išlaidas.**

3. **Čekijos Respublika, Vokietijos Federacinė Respublika ir Slovakijos Respublika padengia savo bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.